

holder sig indenfor det saglige Omraade — gældende, at de Bygningsforanstaltninger, som da blev foreslaaet os, var fuldstændig utilfredsstillende, idet det vel kunde lade sig gøre at klemme Retterne ind i de Bygninger, som den Gang blev foreslaaet os, men kun derved, at man udnyttede Lokaler, som det i Virkeligheden efter min Mening var fuldstændig uværdigt at tage til Brug for Rettens Pleje. Thi Rettens Pleje fordrer en vis Værdighed ogsaa med Hensyn til de Lokaliteter, i hvilke den udøves. Lokalerne var for faa i Antal, og de var navnlig næsten helt igennem for smaa, ikke alene for indskrænkede i Areal, men ogsaa med Hensyn til Højden, det vilde flere Steder blive ulidelige Forhold at virke under. Jeg udtalte i Fjor, at de Forhold, som det da blev foreslaaet os at vedtage, kunde man kun finde sig i, naar man havde disse Forhold som en Levning fra Fortiden, og en ny og bedre Fremtid viste sig i nogenlunde tilfredsstillende Nærhed; men at installere saa at sige fra nyt af disse Retsinstitutioner i saadanne Lokaler var ikke at give Retten værdige Forhold at virke under. Nu er det mig, siger jeg, naturligvis en personlig Tilfredsstillelse, og jeg maa tilføje: Sandheden en Oprensning, at Ministeren ogsaa udtalte ved Forelæggelsen af denne Sag, at Retterne var blevet presset ind i de Bygninger, som da blev foreslaaet, og blot den allerringeste Forøgelse af Kraevne — og saadanne var det klart for os vilde komme hurtigt — vilde bevirke uoverkommelige Vanskeligheder, for der var ingen Udvidelsesmuligheder.

Det Forslag til Installation af Retterne, som her foreligger, er, kan man sige, en Udførelse af den Tanke, som Retsformand Koch i sin Tid fremsatte, da han sammen med de andre Retsformænd fik Sæde i en Kommission, som for 3—4 Aar siden behandlede denne Sag, idet hans Plan gik ud paa at indrette Byretten i det nuværende Domhus og Bygningen i Hestemøllestræde og lægge Landsretten ud, ganske vist ikke i Rigsdagsbygningen, men i Bygninger tæt ved, nemlig paa Frederiks Hospitals Grund. Mod en saadan Flytning blev der gjort adskillige Indvendinger. De var for det første af økonomisk Natur, men dernæst gjorde Justitsminister Bülow i Fjor gældende, at det var utilfredsstillende for Sagførerstanden at have disse Retter liggende saa langt fra hverandre, som de skulde ligge. Han gjorde gældende, at det var generende nok for Højesteretssagførerne, at Højesteret laa i

Bredgade, og vel flyttede man nu i Henshold til Loven om Christiansborgs Opførelse Højesteret derop, men saa at lægge Landsretten herud i dette Kvarter vilde lægge Sagførerstanden, der skulde være begge Steder, og som skulde være personlig til Stede i langt højere Grad, end det sker efter den nuværende Retsplejeordning, store Hindringer i Vejen. Han endte med at sige, at dette lader sig ikke gøre. Naturligvis maa man, naar disse Udtalelser kommer fra en Mand, der selv har virket som Sagfører, lægge nogen Vægt paa dem. Imidlertid: har man, som Justitsministeren sagde, ude paa Landet gode Befordringsmidler som Automobile og den Slags Ting, saa har vi dem i langt højere Grad her i København, og man maa haabe, at Sagførerne vedblivende kan faa saa høje Salærer for de mange Sager, de har med at gøre, at det bliver muligt for dem i en Fart at tilbagelægge Afstanden mellem de forskellige Retter. Jeg tager vel derfor neppe fejl, naar jeg siger, at dette Argument mod Flytningen kan vi ikke tillægge nogen Betydning.

Jeg tillægger det meget stor Betydning, at baade Byretten og Landsretten faar Installation i Bygninger, som har et vist Præg af Værdighed over sig, helt anderledes end efter det tidligere Lovforslag. Jeg anser det nuværende Domhus for at være overordentlig smukt. Jeg mener, det er en af de smukkeste Bygninger, vi har i København, og det alvorsfulde Præg, der er over denne Bygning, gør den naturlig som Rum enten for en Ret eller for Politiet, og ogsaa den nuværende Rigsdagsbygning har trods de Skavanker ved den, vi lider under, men som maaske dog ikke er fuldt saa store, som den højttærede Finansminister en Gang i Samlingens Løb vilde gøre dem til, en vis Værdighed i det Ydre, som godt kan svare til, hvad Retten maa forde. Jeg maa derfor sige, at jeg med stor Sympati ser paa det Lovforslag, her er forelagt for os.

Med Hensyn til Retternes Installation maa jeg sige, at der er det meget store Gode ved Lovforslaget, at det uden at medføre store Merbekostninger i Sammenligning med Lovforslaget fra i Fjor giver os, hvad vi der ganske savnede: de store Udviklingsmuligheder. Vi faar dem for det første derved, at Bygningerne i Lavendelstræde, som i sin Tid skulde huse, saa vidt jeg husker, 9 af Byrettens Afdelinger, nu staar til Disposition, for saa vidt Staten en Gang bliver nødt til at bruge dem, og det vil sikkert være en god Stund, thi medens det var nødvendigt